

Förflyttning och transport av fisk

Det finns en rad lagar och föreskrifter som reglerar transport av fisk. Flytt av fisk kan ske in till verksamhetsutövarens anläggning eller ut till kund. Fiskens ursprung och mål är avgörande för vilka regler som gäller och hur omfattande regleringen blir. Här ges en övergripande beskrivning av regelverket, men vilka regler som blir relevanta beror till stor del på den enskilde verksamhetsutövarens önskade inriktning på odlingen.

Det finns en rad lagar och föreskrifter som reglerar transport av fisk. Foto Stig Emilsson.

Vid all transport av fisk, vare sig fisken är levande, död eller rensad, föreligger det en risk att smittämnen följer med. Dessa sjukdomsalstrare kan i sin tur överföras till transportutrustningen och förpackningar. Om utrustningen inte desinficeras mellan transportuppdragen kan smittan föras vidare.

Protokollföring av transporter

Transporter in och ut från anläggningen ska protokollföras och dessa dokument ska finnas tillgängliga för tillsynsmyndigheten. I protokollet för varje leverans skall art, antal fiskar, medelvikt, leverantör samt datum ingå.

Generella riktlinjer och krav för transportens genomförande

Transportens genomförande regleras i djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2006:8), samt i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13). Den som

transporterar ska också inneha ett transporttillstånd som söks hos Jordbruksverket.

Fiskar får endast flyttas till en odling eller för utsättning om de är friska. Vattenbruksföretag ska tillämpa en god hygienpraxis så att spridning av sjukdomar förhindras. Fiskarna ska alltid kontrolleras innan lastning och innan de lämnar transporten. Skulle djuren visa något symtom på sjukdom så kontaktas en veterinär för att få hjälp. Sjuka djur får endast flyttas om det behövs för medicinsk behandling eller om de ska flyttas för att avlivas eller slaktas. Fiskar som dör under transporten ska samlas in och avlägsnas så snart som möjligt.

Fisken ska under transporten ha regelbunden tillsyn. Syrgas- och koldioxidnivåerna ska hållas på acceptabla värden för den aktuella fiskarten. Vattentemperaturen och pH-värdet får inte heller variera kraftigt under transporten då det både påverkar den direkta fiskhälsan och inverkar väsentligt på fiskens fortsatta överlevnad vid utsättning av sättfisk.

Uppgifter om fiskens dödlighet, eventuella vattenbyten samt besökta odlingar under transporten måste journalföras. Byte av vatten får endast ske vid godkända platser under en transport. Kontakta Länsstyrelsen eller den berörda kommunen för att få mer information.

Transportbilen inklusive utrustning och behållare som tidigare använts till fisk ska enligt Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:4) desinfekteras innan den kör in på en ny odling för lastning. Detta bör göras då vissa virus, bakterier och parasiter kan finnas på bilen, hjulen eller i vatten och smuts som bilen fört med sig från lastplatsen.

Flytt av levande fisk mellan vattenbruksanläggningar

För att minska risken för att sjukdomar sprids vid transport av fisk så finns regler för hur en förflyttning ska gå till. För att sätta ut fisk, flytta fisk från ett vattenområde till ett annat eller för att anlägga en fiskodling krävs tillstånd av länsstyrelsen. Beroende på storlek på fiskodlingen kan även tillstånd enligt Miljöbalken krävas att bedriva fiskodlingsverksamheten. Tillstånd får förenas med villkor, vilket vanligen görs.

Fisk får generellt inte flyttas från kustområden till inlandsområden eftersom det finns sjukdomar längs kusten som inte påträffas i inlandet. Det är dock möjligt att söka undantag från denna regel hos respektive länsstyrelse som då gör en bedömning om tillstånd kan ges.

Flytt av fisk över nationsgränser omfattar extra regelverk. Dessutom kan olika länder ha olika situation gällande sjukdomsförekomster. Det är inte heller alltid tillåtet att importera arter som inte är naturligt förekommande i landet. För import och export av levande fisk ska man vara registrerad importör respektive exportör hos Jordbruksverket. Det finns djurhälsokrav för försäljning av djur och produkter från vattenbruk på marknaden, inom Europeiska unionen samt från tredje land. Alla djur som importerats eller exporterats ska bland annat åtföljas av ett hälsointyg och flyttedokument som intygar att djuren är friska och att de inte kommer från ett område eller en odling som lyder under restriktioner. Vid införsel inom Europeiska unionen ska importören ansöka om registrering hos Jordbruksverket senast 30 dagar innan det första planerade införseltillfället. Registreringen gäller i högst ett år.

Utsättning eller flytt av fisk och kräftor kräver tillstånd hos Länsstyrelsen. Foto Stig Emilsson

Utsättning av fisk i naturvatten

Fisk planteras av olika orsaker ut i sjöar och vattendrag. Det kan handla om att bevara och stödja bestånden av hotade arter eller stammar, att återintroducera arter som försvunnit från området, att kompensera bortfall av naturligt producerad laxfisk i vattendrag utbyggda för vattenkraft eller för att öka mängden fångstbar fisk, ofta benämnt put&take.

Alla utsättningar av fisk från en odling till naturvatten eller flytt av fisk från ett vattenområde till ett annat behöver tillstånd enligt fiskerilagstiftningen. Detta söks hos länsstyrelsen i det län som utplanteringen eller flytten sker till. Skälet är att hindra smittspridning och förhindra oönskad spridning av olika stammar och arter.

Övergripande om tillstånd

Tillstånd eller registrering ska sökas hos Jordbruksverket för:

- Införsel (import) till Sverige av levande fisk, fiskrom, kräftdjur, musslor och ostron
- Utförsel (export) till utlandet av levande fisk, fiskrom, kräftdjur, musslor och ostron
- Transport av levande fisk inom Sverige

Det krävs även tillstånd från länsstyrelsen enligt fiskerilagstiftningen för:

- att sätta ut fisk, kräftdjur, musslor eller ostron
- att flytta fisk från ett vattenområde till ett annat

Transport av slaktad och förädlad fisk som livsmedel
Transport av fisk som livsmedel omfattas av hygieniska riktlinjer, se vidare avsnittet HACCP och hygien.

Referenser

Svenskt vattenbruk. Förflyttning och transport av vattenbruksdjur

<http://www.svensktvattenbruk.se/amnesomraden/attdrivavattenbruk/lagstiftningtillstand/tillstandsombefovattenbruk/flyttochtransportavfisk.4.103f7b5a14cf721162be3b94.html>

Svenskt vattenbruk. Lagstiftning

<http://www.svensktvattenbruk.se/amnesomraden/attdrivavattenbruk/lagstiftningtillstand/lagstiftning.4.72cfa6d614df7504e82d867f.html>

Åbo akademi. Transporter – hygien och riskreducering

<http://web.abo.fi/instut/fisk/Swe/Odling/transporter.htm>

Länkar

Lagar

Fiskelagen (1993:787), http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/fiskelag-1993787_sfs-1993-787

Förordningar

Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket & fiskerinäringen, http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-19941716-om-fisket-vattenbruket_sfs-1994-1716

Föreskrifter

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:71) om utförsel av vattenbruksdjur till länder inom Europeiska unionen (EU) samt till Island och Norge (SJVFS 2000:84), <https://www.jordbruksverket.se/download/18.26424bf71212ecc74b080001925/1370040586640/2000-084.pdf>

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:125) om införsel av fisk, kräftdjur och blötdjur och produkter därav (SJVFS 2000:157), <https://www.jordbruksverket.se/download/18.26424bf71212ecc74b080002043/1370040584321/2000-157.pdf>

Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om odling av fisk (DFS 2006:8), https://www.jordbruksverket.se/download/18.26424bf71212ecc74b08000906/1370040443815/DFS_2006-08.pdf

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) om utsättning av fisk samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar, <https://www.havochvatten.se/download/18.312592e01301d753523800017811/HVMFS++FIFS++2011-13-keu-110701.pdf>

Statens jordbruksverks föreskrifter om djurhälsokrav för djur och produkter från vattenbruk (SJVFS 2014:4), <https://www.jordbruksverket.se/download/18.37e9ac46144f41921cda863/1398684710448/2014-004.pdf>

Hushållningssällskapet

Ventilgatan 5 D, 653 45 Karlstad | Telefon 054-54 56 00

Vi har kompetens inom lantbruk, landsbygd, mat och miljö. Vi bedriver försöks- och utvecklingsverksamhet vilket bidrar till att vi alltid kan ge våra kunder den senaste kunskapen. Vår rådgivning är fristående, det vill säga helt fri från kommersiella och partipolitiska intressen. www.hushallningssallskapet.se

Hushållnings
sällskapet

